

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.
Fora.. . . . 14 " trimestre.
Un número sol. **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

Teatro Principal. - Está en venda un dels millors
palcos del 1.ª pis d' aquest
Teatro. En la Administració d' aquest diari donarán mes details.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
== Calderón, 18. - Sabadell ==

Pera llogar una magnífica cuadro capás pera 14 talers mecá-
nichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dúas
grants quadras, propias pera magatzém, dipósit
ó industria, en lo vapor del *Infern*, carrer de Calderón.

Informará l' encarregat del vapor.

LA AUTONOMÍA DE CUBA

«A Vds. les molesta que se les diga que muchos in-
condicionales entienden por integridad de la patria las
ventajas que sacan los *indianos* de que se considere
á Cuba como pais conquistado? Pues, hijos, es la ver-
dad. Queremos á Cuba española, pero no para uso
particular de unos cuantos españoles; de esa multitud
de zafios, patanes, sin más Dios que el dinero, que
creían que España estaba obligada á desangrarse para
asegurarles á ellos la pacífica posesión de la isla. No,

señores. Cuba será para los cubanos, sin dejar de ser española, como Galicia para los gallegos y Cataluña para los catalanes. Se acabó eso de querer seguir sacándeis el jugo á la isla porque es colonia.»

CLARIN.

Ja ho veuben, fins en en Clarin, lo mateix Clarin que temps enrera s' aconvojava ab los aixalabrats patrioters de la *última gota de sangre y de la última peseta*, ha anat venint pel bon camí que hem assenyalat desde 'l comens de la guerra los catalanistas.

¿Qui 'ns ho havia de dir allavoras, quan eram sols en la nostra patriótica y humanitaria campanya, demanant que 's concedís á Cuba lo que de dret li pertoca, quan horrorisats per la lleugeresa ab que 'ls caps-buyts de la premsa y la política atíavan la guerra á la manigua despoblant los camps d' Espanya de minyons útils pel conreu de las terras, destrossant los cors de mare ab salvatjadas patrióticas, buydant las arcas del Estat ab empréstits que 'ns esdogalarán per sempre! ¡qui 'ns havia de dir allavoras que tant sols se 'ns mirava ab cert cuidado fins al punt de que 'ns perseguiren per lo de Cuba mes que per lo de Grecia, que poch temps després la premsa de mala ánima giraría 'l rumbo, los polítichs espanyols se farian autonomistas y fins lo mateix govern prepararia 'l projecte de lley concedint lo tant sollicitat per l' element catalanista.

Tot ha cambiat en lo camp de la política y lo que avans era anti-espanyol, filibuster ó tagalo, es avuy moneda corrent entre la gent que pensa, ideal de profit pels diaris dels cinch céntims y escala del poder per la colla sagastina. No sembla sino que may haigi existit aqueixa multitud de *zafios y patanes, sin más Dios que el dinero que creían que España estaba obligada á desangrarse para asegurarles á ellos la pacífica posesión de la isla*, á jutjar per los fins d' autonomisme que omplenan l' atmósfera y per las bonas intencions que 's respiran en benefici dels fills de Cuba.

Y no obstant pera obrir los ulls á la gent que mana y á la que preten dirigir la opinió desde las planas rotativas, ha sigut precis trancorrer prop de 3 anys d' angunias y veurers obligats á defensar la autonomia avans que las circunstancias, 'l temps y la diplomacia nos ho fessin fer pitjor de lo que avuy s' intenta. Y hem tingut de posar en ridicul á en Martinez Campos, que de tots los benaventurats de la política es qui mes clar ho va veurer en un principi, y hem aixecat á en Weyler, com l' angel exterminador de la rebeldia, allunyant de Cuba als autonomistas mes significats, y captantnos las antipatias de Europa, hem arrassat l' isla; hem robat dels brassos de sas mares á infinitat de minyons que ¡pobres infelissos! no tornarán may més á la terra ahont nasqueren; hem bala-drejat una altivesa castellana y un honor estantis que 's desfeya al primer buf del Nort-América; nos hem endeutat, arruínat á Cuba y fins á Espanya, havent posat la primera pedra pera la pérdua del comers de

exportació; y en una paraula hem admés la autonomia quan ja no hi havia mes camí pera acabar la guerra.

Y Deu vulga que s'acabi, que pocas vegadas surt á compte concedir tart y de mala gana lo que 's devia fer generosament desde un principi.

La autonomia de Cuba ja devia esser cosa prevista per la política espanyola, si per política s'entengués la millor manera de governar los Estats y no 'l *modus vivendi* de tants centenars de parásits com se venen arrapant á tots los desllorigadors d'aquesta desdixadas Espanya. Ja es hora de que 's vagin convencent de grat ó per forsa que 'ls pobles tenen dret de viurer ab vida propia, de que arriba un moment que, cansats de la explotació de que han sigut víctimas, ó be prou grants ja per administrarse per si sols sos interessos, volen afluir los lligams que 'ls empresonar y respiran aixís l'ale dels pobles lliures.

Si aixís s'hagués fet ab Cuba en ocasió oportuna quantas y quantas vidas no s'hagueran estalviat y quants milions de mes no tindriam los desgobernats contribuyents espanyols, avuy llensats uns y altres miserablement als camps de la manigua sense mes criteri que 'l d'un home que demostrá no tenirne may en assumpto de tanta trascendencia y que ja ha donat compte á Deu de sos actes en la terra, y sense altra rahó que 'l malehit orgull castellá que ab sas intemperancias y baladronadas nos ha anat fent perdre mica en mica l'imens domini que aportá al Estat espanyol la corona d'Aragó y tot quant juntas conquistaren en lo temps ditxosos en que predominava triomfant lo benefactor regionalisme.

¿Quant curarán d'aquesta endemoniada ceguera los politichs espanyols y fins las Associacions económicas que no han sabut veurer á temps las conseqüencias de la manera estúpida d'administrar colonias?

¿Continuarán los governs lo tatxo sistema de sempre ensenyant al oprimit que sols per la violencia pot alcansar lo que de dret li pertoca? No aprofitará gens ni mica la llissó eloqüentíssima que lo de Cuba 'ls dona als baladrers patriotas que volían llensar fins la última gota de sanch mentres no fos la seva?

Molt dúptem que escarmentín los eterns causadors de la ruina patria. Perdrém ó no perdrém á Cuba, se salvarán ó no las Filipinas, mes l'orgull, la lleugeresa, y l'ambició personal continuarán dominant las gubernamentals esferas y anirém devallant poch á poch y ab pas segur al extrem de la baixesa y de la ruina.

S.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants del Dia.—Sts. Vicens Sabina y Cristeta, mrs., á Avila, per ordre del Governador Daciá.—S. Florenç, mars., á Tille le Chateau en Borgoña.—Las S. martres Capitolina y Eroteida, en temps de Diocleciá.—S. Frumenci, bisbe de Actum, en Absinia, y S. Eiesbaan, rey en Etiopa.

La missa en honor dels Sants Vicens Sabina y Cristeta.

La Epistola es del cap. VI del Ecclesiàstich.

Lo Evangeli es del cap. XIII, de Sant Mateu.

Purissima Concepció.—A las sis missa en l' altar de S. Roch. A las set missa en lo altar del S. Santissim Sacrament, per don Pere Gispert.

Notas oficials

Ab fetxa de 'l dia 25 van ingressar en las caixas municipals per drets de consums y matadero, la cantitat de 2109'45 ptas.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 26.

Defuncions: Teresa Sallent Pou, 3 dias.

Naixements: Teresa Sallent Pou.—Joan Puig Ribas.

Matrimonis: Joan Torras Pujol ab Teresa Massó Fuguet.

Abortos: 0.

NOVAS

D' una carta que ha enviat als catòlichs granadins lo senyor Bisbe de Mallorca, en contestació al Missatge de felicitació enviat per aquells, traduhim las següents ratllas que recomaném á nostres suscriptors:

«Seré y ferm en mon lloch, continuaré com fins aquí, lluytant com bon soldat de Cristo, sens cobardia, sempre censurable, y sens humans respectes, altament reprobats, per la gloria de Deu y 'l be de la Iglesia. Baix totas las formas d' agresió ve sufrint aquesta las inculpacions mes incalificables y 'ls desafurs mes terribles; y ab tot, se preté del Bisbe no se quina mena de mansuetut y no se quina classe d' obediencia, que seria, en mon concepte, indubitable senyal d' una abdicació vergonyosa y d' un enviliment repugnant.

Qui dona als Bisbes lo manament de la oportunitat y 'l de la importunitat, 'l de la paciencia y 'l de la doctrina, ja de moment los hi ensenyá tot quant era precis pera conduhirse en lo ministeri evangélich. Be 's compren que certs homes demanin á tota veu un episcopat complascent, dócil y flexible, fins al punt de prestarse á servir de ministre dels ministres del Cèssar; y se comprén també.... ¡¡Quantas cosas se comprenen!! Error fatal es lo d' aquells que creuen treurer partit pera 'l triomf de la Iglesia, á titul d' evitar mals majors, cedint avuy en una coma, usant després frases acomodaticias y mes tart convenint en punts fonamentals.

Es un error, error verament deplorable, tranzigir ab las demasías del

poder; y al tractar de punts clars, indiscutibles, se cometeria trahició llastimosa contra la fé rebuda y la fé jurada. Per aixó 'l Bisbe que té 'l sentiment de sos alts debers, no fa lo que en consciencia no pot, per més que sa actitud noble, enérgica y resolta, sia objecte de censuras, amenaças y....

Sempre hi ha hagut y sempre hi haurá diferencia de opinions entre 'ls homes, com hi haurá sempre descuyts, *sorpresas, inoportunitats, flaquesas, faltas y ensopegadas anexas á nostra condició miserable.*»

Nostre estimat company *La Veu de Catalunya* comensá á repartir en son número de diumenge lo folletí *Llealtat catalana purificada d'envejoses calumnias*, provinent de millors temps de nostra historia.

Traduhim de la fevista *Mount Segur* que 's publica á Foix:

«Verdaderament, es un gran goig pera nosaltres lo sapiguer, tant pels diaris com per cartas particulars, que enllá dels Pirineus, la nostra veu ha trobat un ressó simpátich, Grans mercés á tots los valents de la *Unió Catalanista*! Estigan segurs de que estem de tot cor ab ells y que aprofitarem llur exemple! Ab molt menys de llivertat que nosaltres, ells lluytan heróycament y 'l poble 'ls segueix.

•Aquí, no es pas la llivertat lo que 'ns manca, es l'apassionament de las masses per la causa de la patria. De tots los nostres periódichs diaris, de Burdeus á Marsella, no n'hi ha ni un sol,—joh vergonya!—que defensi las ideas regionalistas... La politica de cada dia, aquella politica á la moda de Paris, que no es feta sino de baxes envejes y que no desperta en las ánimas sino las passions materials, es la causa de la nostra decadencia.

•Es al *Felibrige integral*.—com ha dit l' Arnavielle—á qui correspon portar remey á aqueix mal; son los Felibres d' *acció* los que han de mostrarse al fi dignes de la Copa.

Què nous vèn di Cataláni»

Desgraciadament, estimat colega, també 'n patim nosaltres d' aquesta politica que no es feta sino de baxes envejes, qu' ens fabrican á Madrid y que no desperta en las animas sino las passions materials. Si no fos aquest cranch que constantment nos rosega, altra fora lo sort de Catalunya.

Com ja haurán vist nostres suscriptors, en la secció telegráfica d' ahir, donavam compte del acort prés per lo gremi de teixidors d' Alcoy de declararse en vaga si 'ls fabricants no feyan cumplir las tarifas pactadas fa dos anys, entre las duas entitats.

Desitjariam qu' arribessin á un acort los industrials alcoyans, donchs no están pas los temps, prou crítichs de sí, per afegirhi nous entrebanchs á nostra bon xich decaiguda industria.

S' ha constituït á Mataró una societat regular colectiva baix la rahó social de «Vda. y fill de A. Masuet» ab l' objecte de serrar fustas y construcció y venda de embalatges. Capital 92,577'84 pessetas.

Administració, gerencia y firma los dos socis.

Demá, dijous, se reuniran en la vila de Granollers 'ls principals propietaris de la comarca al objecte de posarse d' acort sobres la manera d' oposar una digna resistencia als agents investigadors que recorren tots los pobles de la provincia de Barcelona exigint en concepte de contribució per la riquesa que suposan amagada, la quantitat que segons lo seu capritxo 'ls hi plau. Los tals subjectes obran en virtut d' una R. O. dictada als 14 de Mars darrer, R. O. que enclou un despotisme y una ilegalitat may vista.

Entre altres acorts sembla que 's pendrá 'l de preparar una reunió pública ben significativa, en la que 's fará veure la necessitat de derogarse la R. O. en qüestió, cas de que ja no ho sia perquè es molt probable que 'l Govern s' hi vegi obligat, y ademés la necessitat que també existeix de modificarse tot lo sistema general de tributació, que ha arribat en aquest Estat Espanyol á que estén subjectes á un extrém inconcebible de immoralitat.

Entre 'ls catalanistas de la Costa de Llevant va creixent l' entusiasme pera constituir una associació catalanista. Cada dia son mes, y mes coratjosas, las adhesions que reven los iniciaders de tan patriótica idea. Avant, valents companys, organiseuvos pera poguer millor defensarvos de las imposicions del centralisme.

Lo notable Orfeo Pamplonés també 's proposa concurrer al concurs internacional de Nisa.

L' «Orfeo Catalá» y l' «Orfeo Pamplonés» al pendre part en dita solemnitat artistica, demostraran que dintre l' Estat espanyol hi ha algo mes que flamenquisme y corridas de toros.

Ab lo titol de *Asturias contemporanea* s' ha comensat á publicar a Gijon una revista de tendencias marcadament regionalistas.

L' idea fa camí; aviat será lo regionalisme una necessitat fermement sentida per totas las regions espanyolas. Caminém.

Ha mort á Filipinas lo distingit motge don Joaquim Carreras, fill d' Amer. Fou en vida lo senyor Carreras un entusiasta conreador de nostra llengua nacional, en l' qu' havia escrit notables poesias y un interessant opuscol sobre la difteria. Sa mort ha sigut molt sentida per quants l' havian tractat.

Siali la terra lleu.

Dissapte farà son debut en lo Teatro Enterpe la companyia ilusionista del Sr. Watry.

S' ha prorrogat fins al 10 de Novembre, lo plassó pera obtenir sense recárrech las cédulas personals.

La Junta Directiva de la «Lliga de Catalunya» ha quedat constituïda com segueix:

President, D. Pere Aldavert.—Tresorer, D. Joaquim Rivera y Cuadrench.—Bibliotecari, D. Joaquim Tomasino.—Conservador, D. Joan Costa.—Secretari, D. Pere Coll y Escofet.

Comissió de Literatura y Bellas Arts.—Vice-president, D. Joseph Franquesa y Gomis.—Vocals, D. Antoni Gallisá y D. Joseph Font y Gumá.—Secretari, D. Manel Rocamora.

Comissió de Llegislació é Historia.—Vice-president, D. Ricart Permanyer.—Vocals, D. Lluís Durán y Ventosa y don Joseph M.ª Valls y Vicens.—Secretari, D. Lluís Noguera y Vila.

Comissió d' Agricultura é Industria.—Vice-president, D. Joan Costa.—Vocals, D. Pere Sala y Vendrell y D. Miguel Senties.—Secretari, don Pere Grifell y Gumá.

Comissió de Comers y Marina.—Vice-president, D. Jaume Fonolleda.—Vocals, D. Francisco Salvat y Xivixell y D. Pere Coll y Escofet.—Secretari, D. Pere Muntanyola.

Comissió de Relacions.—Vice-president, D. Angel Guimerá.—Vocals, D. Bonaventura Bassegoda y D. Joaquim Rivera y Cuadrench.—Secretari, D. Joaquim Tomasino.

Dintre de l' any 1898 se celebrarà á Berlin una exposició espanyola, en la que tindran cabuda productes agrícolas, industrials y artístichs.

Las Dominicales del Libre Pensamiento, aquell periódich tan avansat y d' ideás tan humanas, s' ens despenja per la banda de la patrioteria y fent coro ab *La Publicidad*, defensa á cap y espasa la campanya d' extermini del general Weyler, *casi el pacificador*.

¡Quina llástima que aqueixa mena de gent no haigin sentat plassa de voluntari y anat á deixar los ossos á la manigua Cubana!

Avuy compleixen 127 anys que Carles III restituí á la noblesa catalana lo dret de portar armas, que li havia usurpat Felip V.

Per motius ajens á la voluntat dels iniciadors, s' han hagut de suspendre los treballs que s' estavan fent pera constituhir la nova societat orfeònica *Catalunya Artística*.

Nos dol de debó.

Per no haver pogut reunir-se majoria de senyors Concejals tingué ahir que suspendrers la sessió de nostre Excm. Ajuntament.

Ahir á las nou de la nit s' administrá 'l Sant Viátich á la Sra. donya Elvira Trias, esposa de nostre apreciat amich don Esteve Serra Ustrell.

Fem vots pera que Deu li retorni la salut, desitjant poder anunciar prompte sa completa millora.

Se 'ns acaba de notificar que 'l nou governador civil d' aquesta provincia senyor Larroca ha autorisat á nostre company *La Renaixensa* pera tornar á sortir á Barcelonà d' hont lo tragué 'l senyor Hinojosa, 'l de la *exquisita cortesía y perfecto caballero*, segons lo *Diario de Barcelona*.

Celebrariam que 's confirmés tan agradable noticia y cessés d' una vagada l' atach á una propietat tan respectable com la que representa lo patriòtich y sensat diari *La Renaixensa*.

Ahir morí á Tarrassa lo conegut industrial don Miquel Marcet, oncle de nostres amichs l' enginyer don M. Folguera y Durán y l' arquitecte don Juli Batllevell.

Era 'l finat persona de grans qualitats morals y de virtuts eminentment cristianes y catalanes, per la que es sa mort molt sentida en la vehina ciutat.

A sa distingida viuda y á ses fills, dos d' ells novicis de Montserrat, y l' major, don Joseph, ex-delegat de la «Unió Catalanista», aixís com á tota sa restant familia, los acompanyém en son just condol.

Y al finat Deu li dongui la santa gloria.

TELEGRAMAS

Madrid, 26, 10'40 m.—Los representantes del Foment del Treball Nacional senyors Sallarés y Puig y Saladrigas están visitan aquestos dias á tots los ministres, al objecte de intetessarlos en favor de la producció nacional per quan se redactin las reformas á Cuba. També han demanat al senyor Moret s' organisin expedicions extraordinarias per Filipinas á fi de suplir la falta que 's nota en los embarchs ordinaris, donchs son moltes las remesas que han de quedarse en terra.

Madrid, 26, 6'40 t.—A casa 'l general Azcárraga s' han reunit aquesta tarde los senyors Pidal, Elduayen y Cos-Gayon, acordant algunas conclusions que no quedaren resoltes en la reunió qu' á nit celebraren. Diuen que 'l senyor Pidal s' ha declarat francament silvestista.

Lo partit de la Unió Constitucional de Cuba en la Assamblea reunida ahir, acordá oposarse resolment á la autonomia conversant al president del partit, marqués d' Apeztegui, qui s' havia ofert al govern pera la bona resolució de la nova politica.

Madrid, 26, 6'45 t.—En la bolsa ha regnat avuy molta espectació per no coneixers lo contingut de la nota á Mr. Woodford.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'10 d.
» á la vista.	33'45 p.
Paris. » » »	32'80